

Dopfunten i Erikstorp

Av Harry Bergenblad

Svemb har varit egen socken, men var stod då kyrkan? Redan i det första skedet under sökandet efter Svembs försvunna, medeltida kyrka erhöles ett par uppslagsändar av största intresse. Båda knöts samman till den norra gården i Erstorp (Erikstorp) i Ödeshög gränsande till Svemb. Gårdens ägare, fru Ingrid Danielsson, lämnade beredvilligt fältet fritt för forskning.

Först gällde det att studera ett över gården taget flygfotografi, som skulle visa ljusa kontraster i form av en kyrkoruin ute i en åker. Någon form, som kunde bekräfta förekomsten av konturerna till grunden för en kyrka, kunde dock ej upptäckas, men väl ljusa partier, vars tydliga konturer under marken röjer av människor utförda anläggningar. Möjligen döljes här något, som är av förhistoriskt ursprung. Flygbilden, som var tagen på våren över det nyplöjda fältet, bekräftar vad man tidigare på skilda ställen lyckats med, nämligen att från luften upptäcka under markytan liggande fornlämningar. De ljusa partierna framträder på grund av att det tunna jordlagret över dolda stensättningar torkar fortare än omgivningen. Denna första uppslagsända gav alltså intet.

Den andra uppslagsändan gällde en gammal dopfunt på gården. I en bod låg en delvis demolerad, vackert huggen 1600-talsfunt. Inspirerad av den vackra tingesten men en smula besviken över att den omöjliga kunde ha haft något samband med en medeltida kyrka, fotograferade jag densamma från alla sidor. Ägarinnan berättade, att när man rev ned ett gammalt murverk i byggnaden för cirka 15 år sedan, hittade man cuppan (skålen). Skaftet (pelaren) hade stått som prydnad i trädgården så länge hon kunde minnas.

Fru Danielsson överlämnade följande tydning av skaftets text, som en prästman vid något tillfälle lyckats forska fram:

"Den som tror och bliver döpt

han skall varda frälst

men den som icke tror

han skall varda fördömd"

Marcus 16:16.

Dopfuntens ursprungliga plats. Kom från Trehörna?

Bland grannskapets kyrkor tycks endast Trehörna kunna bli föremål för intresse i detta sammanhang. I samband med nybildandet av socknen byggdes denna kyrka åren 1643—1647 på Trehörna säteri med ägaren Christoffer Ribbing som pådrivande kraft. Han var ståthållare, först på Kalmar slott och senare på Kronobergs slott. Han dog år 1655 och begravdes i Öggestorps kyrka. Fadern var ståthållare på Vadstena slott.

År 1861 revs kyrkan i Trehörna och en ny träkyrka byggdes. Av den gamla kyrkans inventarier behölls endast predikstolen, som återuppsattes.

Härav följer, att även den ursprungliga dopfunten försvann. Däremot finns ett gammalt dopfat av mässing med en diameter av 25 cm kvar i kyrkan. Funten till detta dopfat är nygjord av trä.

Att den ursprungliga funten ej kommit till användning kan ha berott på, att den redan under den långa ombyggnadstiden blivit sönderslagen. Funten med dess smäckra konstruktion, utförd i ett så skört material som kalksten, måste ha varit bräcklig. Brukligt var även att man i äldre tider under kyrkoreoveringar sålde överflödigt material till sockenborna.

Som tidigare nämnts hade Trehörnas första kyrka byggts på tillskyndan av en ståthållare på kända slott, där konstförfarna stenhuggare fanns att tillgå. Följaktligen, om nu dopfunten tillhört Trehörna kyrkas första inventarier, bör någon av de yrkesskickligaste stenhuggarna vid något av de ovan nämnda slotten ha gjort densamma. Ett mera fördjupat inträngande i denna funts historia kan bringa klarhet i, vem som huggit densamma och även vem som betalat den — arkiven rymmer ofta sådant material.

Använd litteratur:

Källström, Olle och
Askmark, Ragnar:

Edström, Sten:

Altare och Funt.

Från Sommabygd till Vätterstrand. 1950. De båda kyrkorna i Trehörna.

Foto förf.

